

Sygn. akt II AKz 739/05

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2005 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Marek Charuza (spr.)

SA Stanisław Raszka

SO del. Aleksandra Malorny

Protokolant Izabela Rybok

przy udziale **Prokuratora Prok. Okręg. Pawła Bacy**

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **J. H.**

oskarżonemu o przestępstwo z art. 231 § 2 kk i inne

zażalenia wniesionego przez prokuratora

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 16 listopada 2005 roku

w przedmiocie uchylenia tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 kpk

postanawia

1. zmienić zaskarżone postanowienie poprzez ustalenie łącznej sumy poręczenia majątkowego na kwotę 150 000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych, która to kwota winna zostać wpłacona w terminie do dnia 16 grudnia 2005 roku na konto sum depozytowych Sądu Okręgowego w Katowicach,
2. w pozostałej części zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

W punkcie drugim zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy w Katowicach, na podstawie art. 253 § 1 kpk oraz art. 266 kpk, art. 275 kpk i art. 277 § 1 kpk, zmienił środek zapobiegawczy zastosowany wobec oskarżonego J. H. postanowieniem Sądu Rejonowego Kraków Śródmieście z dnia 15 listopada 2002 roku w ten sposób, że uchylił tymczasowe aresztowanie i w to miejsce zastosował wobec oskarżonego środki zapobiegawcze w postaci dozoru Policji, zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu oraz poręczenie majątkowe w kwocie 50 000 zł. W dniu 18 listopada 2005 roku kwotę poręczenia w sprawie przeciwko J. H. złożył J. Z. i tegoż dnia oskarżony został zwolniony z aresztu śledczego.

W dniu 24 listopada 2005 roku zażalenie na przedmiotowe postanowienie wniósł prokurator.

Zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę a polegający na uznaniu, że obecny etap postępowania jurysdykcyjnego jest zaawansowany i przyjęciu tej okoliczności za wystarczającą przesłankę do uchylenia tymczasowego aresztowania J. H. i zastosowania wobec tego oskarżonego środków zapobiegawczych o

charakterze wolnościowym, podczas gdy w rzeczywistości postępowanie sądowe jest dopiero we wstępnej fazie, zaś środki zapobiegawcze winny służyć zabezpieczeniu całego jej toku, co sprawia, wobec aktualności wszystkich przesłanek, które legły u podstaw stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego oraz istnienia okoliczności ekstraordynaryjnych określonych w art. 263 § 4 kpk, że tylko dalsze utrzymanie względem J. H. tymczasowego aresztowania umożliwia prawidłowe zabezpieczenie toku postępowania.

Wniósł zatem prokurator o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i utrzymanie wobec J. H. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Zarzut przedstawiony przez prokuratora ocenić należało jako niezasadny, aczkolwiek zgodzić się należało z niektórymi argumentami zawartymi w uzasadnieniu zażalenia – o czym poniżej – co jednak nie mogło doprowadzić do pożądanego przez skarżącego uchylenia postanowienia Sądu Okręgowego. Otóż na wstępie wypada przypomnieć, że trafność zaskarżonego orzeczenia oceniać należało kierując się zasadą umiaru w zakresie stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego, stanowiącego ingerencję w gwarantowane przez art. 41 ust. 1 Konstytucji RP prawo do wolności osobistej – por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku, IV Ko 11/05, OSNKW 2001, 5-6, poz. 46.

Analizując zatem, w świetle przypomnianej zasady, powołane przez Sąd Okręgowy okoliczności, które zadecydowały o uchyleniu tymczasowego aresztowania stosowanego – już od 3 lat – względem oskarżonego J. H., rozstrzygnięcie Sądu I instancji ocenić należało jako trafne.

Przede wszystkim podzielić należało ten argument sądu orzekającego, który dotyczył stanu zaawansowania postępowania.

Istotne jest bowiem, że podczas rozprawy w dniu 15 listopada 2005 roku – zatem już po wydaniu postanowień Sądu Apelacyjnego w Katowicach dotyczących przedłużenia okresu tymczasowego aresztowania oskarżonego do dnia 30 listopada 2005 roku – przesłuchano świadka P. P..

Zeznania tego świadka są istotnym elementem przeprowadzonego postępowania dowodowego, a ich wagę podkreślał i dostrzegał Sąd Okręgowy, eksponując fakt uprzedniego nie przesłuchania tegoż świadka jako ważną okoliczność przemawiająca za potrzebą wcześniejszych decyzji o przedłużeniu aresztu.

Zatem właśnie obecny stan zaawansowania procesu, w toku którego zdołano już przesłuchać istotnych świadków, stanowi okoliczność przemawiająca za istnieniem przesłanki z art. 253 § 1 kpk, i to niezależnie od proporcji między liczbą dotychczas przesłuchanych na rozprawie świadków a liczbą świadków zawnioskowanych do przesłuchania w akcie oskarżenia.

Odnosnie powołanego przez skarżącego argumentu, dotyczącego przesłanki stosowania aresztu w postaci realnie grożącej oskarżonemu surowej kary (art. 258 § 2 kpk), to zgadzając się z twierdzeniami prokuratora, dotyczącymi charakteru i rangi stawianych J. H. zarzutów, które wskazują właśnie na realnie grożącą oskarżonemu surową karę, nie można zapomnieć, że istnienie owej przesłanki – tak jak i innych przesłanek z art. 258 kpk – jedynie umożliwia a nie obliguje sąd do stosowania aresztu, przy czym kierować się należy szczegółowymi regulacjami dotyczącymi najsurowszego środka zapobiegawczego, zawartymi w art. 257 kpk.

Te zaś reguły, skonfrontowane z przedstawionym wyżej obecnym stanem sprawy, wskazują na potrzebę uwzględnienia nakazu wynikającego z treści art. 253 § 1 kpk.

Z kolei istnienie przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 kpk nie było przedmiotem rozpatrywanego orzeczenia, albowiem kwestią tą zajął się Sąd Okręgowy wydając postanowienie w przedmiocie wniosku oskarżonego o uchylenie tymczasowego aresztowania w trybie art. 254 kpk.

Trudno również wysuwać argumenty co do trafności zaskarżonego orzeczenia z faktu, że uchylając areszt sąd I instancji zastosował wobec oskarżonego – wśród innych środków zapobiegawczych – zakaz opuszczenia kraju połączony z zatrzymaniem paszportu.

Wszak z punktu widzenia skarżącego niezastosowanie owego wolnościowego środka zapobiegawczego, w sytuacji uchylenia aresztu, mogłoby stanowić słuszną podstawę do krytyki rozstrzygnięcia jako niewystarczającego dla zapewnienia poprawnego toku postępowania, nie wykorzystującego wszystkich dostępnych środków zapobiegawczych.

Odnosząc się już do uwag wskazujących na zbyt niską wysokość ustalonej kwoty poręczenia, stwierdzić trzeba, że w realiach przedmiotowej sprawy suma 50 000 zł nie jest wystarczająca, aby zapewnić poprawny tok postępowania w sytuacji uchylenia tymczasowego aresztowania.

Zauważyć jednak wypada i to, że od chwili zastosowania aresztu wobec J. H. sytuacja majątkowa oskarżonego uległa zmianie na jego niekorzyść, co wynika z materialnych konsekwencji postępowania dyscyplinarnego wobec jego osoby oraz choroby żony i związanych z tym kosztów jej leczenia.

Dlatego też, dostrzegając trafność argumentów podniesionych w tym przedmiocie przez prokuratora, uznano za konieczną korektę kwoty poręczenia do wysokości uwzględniającej wysokość wyrządzonej szkody, a jednocześnie limitowanej obecną sytuacją materialną oskarżonego.

Przyznać trzeba rację i tym uwagom skarżącego, które dotyczyły działań oskarżonego podejmowanych przezeń w początkowym okresie stosowania aresztu, a związanych z jego stanem zdrowia.

Owe zachowania nasilone były jednak w pierwszych miesiącach aresztu, dlatego też okoliczności te nie stoją obecnie na przeszkodzie uchyleniu tymczasowego aresztowania, aczkolwiek zwrócić trzeba uwagę Sądowi Okręgowemu na potrzebę wnikliwej i pilnej weryfikacji ewentualnych informacji o złym stanie zdrowia oskarżonego.

Odnosząc się do powołanego podczas posiedzenia zastrzeżenia prokuratora dotyczącego niezastosowania przez Sąd Okręgowy środka zapobiegawczego przewidzianego w art. 276 kpk w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych zwrócić trzeba uwagę, że przeciwko oskarżonemu toczy się postępowanie dyscyplinarne. W toku tego postępowania obniżono J. H. wynagrodzenie za pracę, co było możliwe tylko w stosunku do osoby, którą uprzednio zawieszono w czynnościach służbowych (art. 71a ustawy o prokuraturze z dnia 20 czerwca 1985r.).

Z uwagi na powyższe postanowiono jak na wstępie, przy czym dodać trzeba, że wniosek Sądu Okręgowego o przedłużenie tymczasowego aresztowania zawarty w punkcie 3 postanowienia tegoż sądu z dnia 16 listopada 2005r. rozpoznany zostanie po wpłaceniu brakującej kwoty poręczenia, bądź też po upływie określonego terminu do jej uiszczenia.

28.11.2005 r.

/BD